

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2015

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΑΤΕ ΖΑΧΑΡΙΑ ΑΘΟΥΣΑΚΗ
ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΤΕΑΤ
«Βέλτιστο κόστος για μέγιστο κοινωνικό όφελος»

Κύριε υπουργέ,

Κύριοι συνάδελφοι

Κυρίες και Κύριοι,

Χαιρετίζω την πρωτοβουλία του ΣΤΕΑΤ να οργανώσει μια ημερίδα προβληματισμού πάνω στα ζητήματα των δημόσιων έργων στη δεδομένη χρονική συγκυρία.

Σε μια περίοδο κατά την οποία όλοι οι αρμόδιοι κυβερνητικοί φορείς βρίσκονται σε μία εντατική προσπάθεια για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τη δημοπράτηση, ανάθεση και εκτέλεση των δημόσιων έργων στη χώρα μας, προσπάθεια στην οποία ορισμένες φορές καλούνται και οι φορείς των εργοληπτικών επιχειρήσεων να συνδράμουν.

Να το πω αλλιώς: στην προσαρμογή στα δεδομένα που επιβάλλουν οι νέες (από τις αρχές του 2014) Κοινοτικές Οδηγίες τις οποίες πρέπει να ακολουθήσει και η χώρα μας καθώς και στην μνημονιακή απαίτηση αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου για όλα τα είδη των δημοσίων συμβάσεων.

Ένα καίριο ζήτημα το οποίο θέτουν οι κοινοτικές απαιτήσεις έχει να κάνει ακριβώς με το βέλτιστο κόστος, σε συνδυασμό με το μέγιστο κοινωνικό όφελος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχοντας διαπιστώσει, σε πανευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο, ότι η απόλυτη μειοδοσία, ως κύριο σύστημα δημοπράτησης των έργων, σε κάθε περίπτωση, δεν εξασφαλίζει επί της ουσίας το συμφερότερο τίμημα και δεν διασφαλίζει την καλύτερη ποιότητα, επιδιώκει σαφώς την αναζήτηση τρόπου αποκλεισμού των χαμηλών προσφορών, εκείνων που βάσιμα οδηγούν σε προβλήματα κατά την εκτέλεση ή σε αναγκαστικές υπερβάσεις εκ των υστέρων. Ενδεχομένως σε... έκπτωση ως προς την ποιότητα ή ανεπιθύμητες χρονικές καθυστερήσεις.

Το πρόβλημα αυτό βιώνουμε κατά τρόπο έντονο στη χώρα μας, με τις υπερβολικές εκπτώσεις που δίνονται, ιδίως τα τελευταία χρόνια λόγω και του εξαιρετικά περιορισμένου αριθμού έργων που δημοπρατούνται.

Εκπτώσεις 60% ή και 65% θα έπρεπε να προβληματίσουν την πολιτική ηγεσία ανεξάρτητα από τις μνημονιακές υποχρεώσεις της Χώρας.

Ο ΣΑΤΕ, συμμετέχοντας, όταν καλείται, σε όλες τις προσπάθειες διαβούλευσης και συνδιαμόρφωσης κειμένων για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου, έχει προβληματιστεί ιδιαίτερα και μετά από έναν εκτενή εσωτερικό διάλογο, έχει καταλήξει σ' ένα πλαίσιο στο οποίο μπορεί να κινηθεί η συγκεκριμένη προσπάθεια.

Είναι πλέον σε θέση να εκθέσει τον προβληματισμό του και να τον θέσει σε ευρύτερη συζήτηση:

Σε κάθε περίπτωση και σε κάθε φάση της δημοπράτησης και ανάθεσης ενός έργου, οποιοδήποτε σύστημα στην κατεύθυνση ανάδειξης και αποκλεισμού των χαμηλών προσφορών, θα πρέπει να είναι απολύτως αντικειμενικό και αυτόματο.

Με άλλα λόγια, πρέπει να αποκλειστεί ο υποκειμενισμός, απ' τον οποίο τόσο πολύ έχουν ταλαιπωρηθεί τα δημόσια έργα.

Και επισημαίνω, οι νέες Κοινοτικές Οδηγίες, στην πράξη, ας μην το παραβλέψουμε, στην ουσία ζητούν την εφαρμογή μίας τυποποιημένης μεθόδου με βάση την οποία θα υποδεικνύονται οι πιθανές υπερβολικά χαμηλές προσφορές.

Κι επειδή, η λογική (και το Σύνταγμα) λένε, πως κανείς δεν μπορεί να αποκλειστεί χωρίς να... απολογηθεί, δηλαδή να αιτιολογήσει μία χαμηλή προσφορά του, ο ΣΑΤΕ - θέλοντας και σ' αυτή την περίπτωση να αποκλείσει τον μοιραίο υποκειμενισμό μελών των επιτροπών διαγωνισμών - θέτει στο τραπέζι των συζητήσεων την ιδέα της υποχρέωσης κατάθεσης σημαντικά υψηλότερης εγγύησης, εκ των προτέρων προσδιορισμένης, απ' όποιον καταθέτει χαμηλή προσφορά.

Κατά την άποψή μας είναι κι αυτό μια δικλείδα ασφαλείας για την αναθέτουσα αρχή ή μια ισχυρή αποτρεπτική μέθοδος για τον εργολήπτη ο οποίος θα επιμείνει στην χαμηλή προσφορά του.

Σε στενή σχέση με το ζήτημα του βέλτιστου κόστους, κατά την άποψή μας, βρίσκεται και αυτό της δημιουργίας του Παρατηρητηρίου Τιμών, το οποίο είναι βέβαιο ότι θα συμβάλλει στην διαμόρφωση ορθότερων προϋπολογισμών, κάτι το οποίο υπάρχει σχεδόν σε όλες τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά όχι και στη δική μας.

Θυμίζω ότι πρώτοι στον ΣΑΤΕ το 2006 επιχειρήσαμε να εξοικειώσουμε τον κλάδο με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα επί των Αναλύσεων Τιμών και τον αντικειμενικό προσδιορισμό των προϋπολογισμών των έργων, εν συνεχεία από το 2009 και μετά, συνεπικουρούμενοι κυρίως από τον ΣΤΕΑΤ, επαναφέρουμε συνεχώς στο προσκήνιο το ζήτημα της αναγκαιότητας ορθού καθορισμού των προϋπολογισμών. Αυτές οι προσπάθειες κατέληξαν στην θεσμική πρόβλεψη του άρθρου 70 του Ν. 4313/2014 του ΥπΥΜΕΔΙ στο οποίο προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία «Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων», με τη συμμετοχή όλων των φορέων του κλάδου. Οφείλω να ομολογήσω ότι σε αυτήν την θεσμική πρόβλεψη είχε συμβάλει σημαντικά και ο τότε Πρόεδρος του ΤΕΕ, σημερινός Υπουργός ΥΜΕΔΙ. Αναμένουμε λοιπόν την υλοποίησής της το ταχύτερο δυνατό.

Κυρίες και Κύριοι,

Το κόστος των έργων είναι ασφαλώς προεξάρχον μεταξύ όλων των άλλων τα οποία συζητούνται αυτή την περίοδο και τείνουν να προσλάβουν τη μορφή νέων νομοθετημάτων. Τα μητρώα, οι ηλεκτρονικές δημοπρατήσεις έργων, οι αλλαγές στις διαδικασίες σχεδιασμού, αλλά και εποπτείας των έργων, βρίσκονται, επίσης, πάνω στο τραπέζι των συζητήσεων.

Ο ΣΑΤΕ έχει προβληματιστεί ιδιαίτερα και έχει καταθέσει πολλές συγκεκριμένες προτάσεις. Σε κάθε περίπτωση επιδιώκει να διαμορφωθεί ένα καθαρό τοπίο στον τομέα των δημόσιων έργων, με σαφείς κανόνες, που θα επιτρέπουν να εκτελούνται τα έργα γρήγορα, φθηνά, σε υψηλή ποιότητα, πάνω απ' όλα με πλήρη διαφάνεια σε όλες τις φάσεις τους.

Ο εργοληπτικός κόσμος δεν έχει τίποτα να φοβηθεί από ένα θεσμικό πλαίσιο που θα αποβλέπει στην εμπέδωση ενός τέτοιου πλαισίου. Κάθε άλλο.

Με αυτές τις σκέψεις, θέλω να ευχηθώ κάθε επιτυχία στη σημερινή ημερίδα του ΣΤΕΑΤ.

Σας ευχαριστώ